

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO SP over onderwijsgeld

Steller D. Vogelzang

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 74 43 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 04-04-2019 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mevrouw L. Wobma en de heer W. Koks van de SP gestelde vragen over onderwijsgeld. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan. Naar aanleiding van verschenen berichten in de media dat bij een op de zes onderwijsorganisaties te veel geld is opgepot, terwijl het onderwijs ook kampt met een aantal knelpunten, stelt de SP-fractie de volgende vragen.

- 1. Bent u van mening dat onderwijsorganisaties de norm van 10% weerstandsvermogen van het rijk moeten hanteren voor hun vrije reserves? Zo ja, dat de bedragen die boven die norm uitkomen van een bestemming moeten worden voorzien die op korte termijn bijdragen aan de verbeteringen in het onderwijs? Zo nee, waarom niet?*

Het eigen vermogen van onderwijsorganisaties is opgebouwd uit enerzijds de bufferfunctie, anderzijds de financieringsfunctie. De in de vraag bedoelde norm heeft betrekking op de bufferfunctie die onderwijsorganisaties moeten hanteren. Onderwijsorganisaties moeten een bufferfunctie van 5% tot 10 % hebben, afhankelijk van het risicoprofiel van de organisatie. De bufferfunctie is bedoeld voor het opvangen van onverwachte risico's, zoals een onverwachte daling van het leerlingaantal bij een school. In het geval van het Openbaar Onderwijs Groningen is deze buffer 7,7% van de totale inkomsten.

De financieringsfunctie is bestemd voor het vervangen van materiële vaste activa. Dergelijke zaken zijn van belang om het beste onderwijs te kunnen bieden aan de leerlingen.

2. *In 2012 is geconstateerd dat de “bruidsschat” die indertijd is meegegeven aan O.O.G. als gevolg van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs te krap was. De gemeente heeft O.O.G toen voorzien van een forse financiële injectie. Heeft die injectie er toe bijgedragen dat het weerstandsvermogen vanaf 2016 zo’n 15 miljoen euro hoger is dan noodzakelijk? Zo nee, hoe is de groei van dit weerstandsvermogen dan te verklaren? Zo ja, bent u van mening dat daarom de besteding van dit geld de gemeente op z’n minst mee de bestemming moet bepalen?*

Nee, er is geen verband met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs en de betalingen die daar destijds uit voortvloeiden. De hoogte van het weerstandsvermogen heeft een andere oorzaak. In 2017 is namelijk een stelselwijziging doorgevoerd met betrekking tot het activeren van planmatig onderhoud. Hierbij is deze voorziening afgewaardeerd naar nihil en zijn alle onttrekkingen van de voorzieningen van de jaren 2010 tot en met 2016 geactiveerd als materiële vaste activa. Deze wijziging heeft een positief effect gehad op het eigen vermogen en een (verwacht) positief effect op het resultaat doordat de afschrijvingslasten in de eerste jaren lager zullen liggen dan de vroegere dotatie aan de voorzieningen.

3. *De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. Zoals uit het coalitieakkoord blijkt ligt er voor de gemeente een forse opgave om de onderwijshuisvesting op peil te krijgen. Het college stelt een meer jaren onderwijshuisvestingsplan op. Bent u van mening dat de 15 miljoen overbodige weerstandsvermogen (deels) ingezet moet worden voor de realisatie van dit huisvestingsplan? Zo nee waarom niet?*

Wij delen uw mening dat de middelen van het schoolbestuur voor zover mogelijk ingezet zouden moeten worden voor de realisatie van het huisvestingsplan, dan wel voor andere voorzieningen die leerlingen nodig hebben om goed onderwijs te krijgen. Er geldt echter een investeringsverbod voor het primair onderwijs aangaande huisvesting (artikel 148 lid 1 WPO). Achterliggende reden is dat het primair onderwijs de middelen die zij van het Rijk via de lumpsum ontvangen moeten besteden aan het onderwijs zelf. De staatssecretaris van Onderwijs heeft eerder in de Tweede Kamer aangegeven dat investeringen aangaande bijvoorbeeld energiebesparingen of een beter binnenklimaat in het gebouw, die direct of indirect ook een daadwerkelijke bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het onderwijs, wat hem betreft wel mogelijk zijn, mits dat bedrag zich in redelijke termijn laat terugverdienen. Wat redelijk is, is niet gedefinieerd. Tot nu toe voert het ministerie een terughoudend sanctiebeleid¹, maar het is bekend dat accountants hier verschillend

---

¹ <https://www.poraad.nl/trefwoorden/investeringsverbod> (bezoekt op: 27-03-2019)

mee om gaan. Uiteindelijk beslist het onderwijs zelf over de besteding van het geld.

4. *Het overschot in het weerstandsvermogen betreft geld dat slechts eenmalig beschikbaar is. Welke andere, naast huisvesting, eenmalige bestedingen acht u met dit geld mogelijk/noodzakelijk om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, het lerarentekort terug te dringen, de arbeidsvoorwaarden voor het personeel op peil te brengen?*

Zoals in de beantwoording van vraag 3 genoemd, beslist de onderwijsorganisatie zelf hoe en waaraan de middelen worden besteed. Wij gaan ervan uit dat de door u genoemde voorbeelden voor eenmalige investeringen hoog op het prioriteitenlijstje staan van het schoolbestuur.

5. *O.O.G. meldt in de begroting dat in het najaar het financiële beleid herijkt zal worden. Bent u met ons van mening dat de gemeenteraad zich moet kunnen uitspreken hoe het overschot in het weerstandsvermogen moet worden ingezet? Zo nee waarom niet? Zo ja komt u daarover met voorstellen en wanneer kunnen wij deze verwachten?*

Uw raad kan zich uitspreken hoe het overschot in het weerstandsvermogen moet worden ingezet. Dit zal een vrijblijvend advies zijn. Het financieel toezicht ligt bij de raad van toezicht, zij beslissen over de goedkeuring van de begroting en het jaarverslag.

6. *Kunt u een overzicht geven van het weerstandsvermogen van andere onderwijsorganisaties in het b.o./v.o in de gemeente Groningen? Zo ja dan ontvangen wij deze graag. Zo nee waarom niet?*

Met het Openbaar Onderwijs Groningen hebben wij werkafspraken gemaakt over de informatievoorziening en financiële signaleringsgrenzen. Hierbij ligt de focus op het borgen van de continuïteit. Het risico van de gemeente is immers dat op grond van wettelijke verplichting in geval van discontinuïteit een alternatief aanbod moet worden verzorgd. Met de drie nieuwe openbaar schoolbesturen zijn dergelijke afspraken niet gemaakt. We zijn voornemens soortgelijke afspraken te maken per 2020. Van deze organisaties krijgen we dus niet automatisch de informatie aangeleverd. Van Stichting Baasis en Stichting Marenland is in hun jaarverslag wel informatie te vinden. In 2017 lag het weerstandsvermogen van Stichting Baasis op 7.3% en dat van Stichting Marenland op 20.49%.

7. *Tot slot: afgelopen zomer werd duidelijk dat binnen O.O.G. onvrede bestond onder het personeel omtrent de koers van de Raad van Bestuur. Een tweede bestuurder is toen tijdelijk aangesteld. Kunt u ons aangeven of en op welke wijze de rust binnen de organisatie is weergekeerd? Of de GMR (medezeggenschap) tevreden is over de*

huidige situatie en wanneer de inzet van de tweede bestuurder beëindigd wordt?

Er is afgelopen zomer inderdaad enige onrust en verwarring ontstaan Bij Openbaar Onderwijs Groningen over de koers en de rollen van bestuur, toezichthouders en medezeggenschapsorganen. De intentie om een tweede bestuurder aan te stellen was al aanwezig, maar is in het afgelopen najaar versneld geëffectueerd door de tijdelijke aanstelling van de heer Hans Jansen, interim-lid van het College van Bestuur (CvB). De wervingsprocedure voor het tweede CvB-lid loopt inmiddels en de verwachting is dat een nieuw CvB-lid nog voor de aankomende zomervakantie wordt aangesteld. De Raad van Toezicht (RvT) en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden (GMR'en) zijn nauw betrokken bij dit proces. De aanstelling van een tweede CvB-lid is een van de stappen om de organisatie verder te ontwikkelen. Binnenkort wordt het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 vastgesteld, ook in nauw overleg met de GMR'en en de RvT. Daarmee worden ook de koers en de verschillende rollen binnen de organisatie opnieuw gemarkeerd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.